

BULETIN INFORMATIV
AL CONGRESULUI AUTORITĂȚILOR LOCALE
DIN MOLDOVA // E-NEWSLETTER

Congresul Autorităților Locale din Moldova

PENTRU O DESCENTRALIZARE ȘI AUTONIMIE LOCALĂ REALĂ!

www.calm.md

MARCEL BOBEICA, VICEPREȘEDINTE CALM ȘI PRIMAR AL COMUNEI GANGURA, IALOVENI, DESPRE REALIZĂRILE CONGRESULUI AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA ÎN ULTIMII PATRU ANI

În perioada 2021–2025, autoritățile publice locale din Republica Moldova au înregistrat progrese în mai multe domenii, datorită eforturilor comune ale Congresul Autorităților Locale din Moldova, dialogului dintre APL și APC, dar și sprijinului european. Printre realizările esențiale se numără:

- ✓ **1. Proiecte investiționale și de dezvoltare locală și regională**
 - Implementarea și atragerea de finanțare prin programe precum Satul European I, Satul European Express, Satul European II, Europa este Aproape, Fondul Ecologic Național, Fondul de Dezvoltare Rurală (AIPA), Programul DAR 1+3, Agențiile de Dezvoltare Regională și alte fonduri naționale și externe.
 - Accesarea fondurilor europene prin mecanisme noi, precum INTERREG NEXT VI.
- ✓ **2. Consolidarea autonomiei financiare locale**
 - Sporirea autonomiei în administrarea taxelor și impozitelor locale.
 - Aprobarea regulamentului-cadru privind evaluarea provizorie a bunurilor imobile.
- ✓ **3. Cadrul legal pentru soluționarea cotelor valorice**
 - Progrese legislative care permit reglementarea problemelor privind cotele valorice, un aspect important pentru terenuri și patrimoniu.
- ✓ **4. Proiectul național de Înregistrare Funciară și Evaluare**
 - Lucrări avansate în sute de localități, contribuind la clarificarea regimului juridic al terenurilor și sporirea veniturilor locale.
- ✓ **5. Autonomie parțială în domeniul salarizării**
 - A fost obținută o mai mare flexibilitate pentru autoritățile locale în stabilirea salariilor, în limita bugetului disponibil.
- ✓ **6. Centre Unice de Prestare a Serviciilor**
 - Instituirea Centrelor Unice în primării a contribuit la reducerea timpului de

procesare și îmbunătățirea serviciilor publice oferite cetățenilor.

✓ **7. Acces parțial la fonduri ale Uniunii Europene**

- A fost deschisă calea pentru beneficierea directă de fonduri europene de către autoritățile locale, inclusiv prin proiecte-pilot și cooperare transfrontalieră.

✓ **8. Deblocarea problemelor legate de bazinele acvatice**

- S-au făcut pași concreți pentru clarificarea statutului și administrarea lacurilor și altor bazine acvatice, aflate în incertitudine juridică de ani de zile.

✓ **9. Finanțare pentru documentația de urbanism**

- Autoritățile au obținut acces la fonduri pentru elaborarea planurilor urbanistice generale și zonale, esențiale pentru dezvoltarea durabilă.

✓ **10. Transferul pentru reparația drumurilor**

- Transformarea acestuia într-un transfer general oferă mai multă libertate APL-urilor în utilizarea fondurilor.

✓ **11. Dotarea instituțiilor preșcolare**

- Grădinițele au fost dotate cu mobilier modern și echipamente necesare desfășurării procesului educațional în condiții adecvate.

✓ **12. Îmbunătățirea redistribuirii taxelor**

- Transferul a:
- 100% din taxa rutieră,
- 50% din taxa pentru resursele naturale,

a fost direcționat către autoritățile locale, crescând veniturile proprii.

✓ **13. Formula echitabilă de finanțare pentru grădinițe**

- A fost elaborată o formulă echitabilă de alocare a fondurilor pentru instituțiile de învățământ preșcolar.

✓ **14. Înregistrarea imobilelor construite fără autorizație**

- A fost creat cadrul legal pentru înregistrarea locuințelor construite fără autorizație, oferind cetățenilor siguranță juridică.

 Ce urmează? Priorități pentru perioada următoare

Deși s-au înregistrat progrese, este nevoie în continuare de intervenții și îmbunătățiri în următoarele domenii:

 1. Dialog real privind reforma administrativ-teritorială

- Este necesară revenirea la punctul zero al reformei, cu implicarea reală a autorităților locale și a cetățenilor.

 2. Accelerarea proceselor de delimitare și evaluare

- Este prioritară delimitarea proprietății publice APL și evaluarea corectă a acestora pentru a crește veniturile și claritatea juridică.

 3. Acces extins la fonduri europene și garantarea contribuției locale

- Este esențial ca localitățile să aibă acces direct și sustenabil la finanțări europene, cu mecanisme clare de garantare a cofinanțării.

 4. Soluționarea problemelor de urbanism și construcții în mediul rural

- Este nevoie de un cadru simplificat și adaptat pentru comune și sate, în ceea ce privește avizele, proiectele și construcțiile.

 5. Majorarea veniturilor autorităților locale

- Prin:

- creșterea ponderii veniturilor proprii în bugetele locale,
- impozitul pe venit de la persoanele fizice în proporție de până la 100% pentru orașe-reședință,
- impozitul din activitatea agenților economici la locul desfășurării activității.

Dezvoltarea localităților și sporirea autonomiei locale trebuie să fie obiectivul numărul 1. În calea aderării la Uniunea Europeană EU

**VESTE BUNĂ PENTRU PESTE 2/3 DIN SATELE SI ORAȘELE R. MOLDOVA!
VOCEA CALM A FOST AUZITĂ: TOATE CELE 579 DE PRIMĂRII VOR BENEFICIA
DE FINANȚARE DIN PROGRAMUL „EUROPA ESTE APROAPE”!**

În rezultatul propunerilor CALM de a simplifica condițiile pentru ca să poată participa la acest program cât mai multe primării, de a finanța toate inițiativele eligibile prin suplinirea bugetului necesar, la programul guvernamental „Europa este aproape” au aplicat 579 de primării

Deși a fost stabilit să fie finanțate la prima etapă 132 de proiecte din cele 579 depuse de către APL în cadrul programului „Europa este aproape”, în urma solicitării Congresului Autorităților Locale din Moldova și a analizării impactului cumulativ al tuturor inițiativelor, a fost convocată o nouă ședință a CNCDR, în cadrul căreia urmează să fie avizată includerea suplimentară a celor 447 de proiecte rămase, astfel încât toate cele 579 de proiecte depuse în cadrul apelului să fie implementate. Declarația a fost făcută de către Viceprim-ministrul, Ministrul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Vladimir Bolea pentru CALM.

[Vezi mai mult >>>](#)

ATRAGEREA FONDURILOR EUROPENE ȘI INCLUZIUNEA SOCIALĂ – SUBIECTE PE AGENDA ALESELOR LOCALE DIN ROMÂNIA ȘI R. MOLDOVA!

Zece reprezentante ale Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) au participat la Conferința Internațională „Femeile primare – lidere în administrația locală. Provocări și perspective europene”. Evenimentul s-a desfășurat în perioada 26-29 Iunie 2025, în stațiunea Mamaia, județul Constanța și a reunit alese locale din Letonia, Lituania, Regatul Maroc, Serbia, Muntenegru, Ucraina, România și R. Moldova.

[Vezi mai mult >>>](#)

ALESELE LOCALE DIN R. MOLDOVA ȘI ROMÂNIA UNITE ÎN PARCURSUL NOSTRU EUROPEAN!

La invitația Ligii Femeilor Primare a Comunelor din România, o delegație a Rețelei Femeilor din cadrul Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) a participat la Conferința Internațională „Femeile primare – lidere în administrația locală. Provocări și perspective europene”. La evenimentul organizat la sfârșitul lunii iunie, la Constanța, România, au participat alese locale din Letonia, Lituania, Regatul Maroc, Serbia, Muntenegru, Ucraina, România și R. Moldova. În cadrul emisiunii „La Înălțime cu CALM” aflăm mai multe despre schimbul de experiență privind bunele practici în guvernanta locală, dar și despre cooperarea dintre alesele locale de pe cele două maluri ale Prutului. Protagonistele ediției de astăzi sunt: primara comunei Cumpăna, județul Constanța, România, președinta Ligii Femeilor Primare a Comunelor din România, Mariana Gâju; coordonatoarea Serviciului Cooperare Descentralizată și Rețele CALM, secretară coordonatoare a Rețelei Femeilor Primare din cadrul CALM, Nadejda Darie; primara comunei Cruzești, municipiul Chișinău, președinta Rețelei Femeilor Primare din cadrul CALM, vicepreședintă a CALM, Violeta Crudu; primara comunei Sărata Veche, Fălești, vicepreședintă a CALM, Maria Galiț și primara comunei Schineni, Soroca, Silvia Leșan.

Emisiunea este realizată de Ana Moraru și [poate fi accesată aici >>>](#)

DEZVOLTAREA PLATFORMELOR INDUSTRIALE MULTIFUNCȚIONALE CU PARTICIPAREA APL – SUBIECT ABORDAT DE CALM ȘI MINISTERUL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI DIGITALIZĂRII

La inițiativa Ministrei Dezvoltării Economice și Digitalizării Doina Nistor, reprezentanții CALM au participat la o ședință comună pe tema dezvoltării platformelor industriale multifuncționale (PIM) cu participarea APL, în perspectiva finanțării PIM prin mijloacele Planului de Creștere al UE pentru RM pentru perioada 2025–2027.

[Vezi mai mult >>>](#)

NADEJDA DARIE: „REȚEAUA FEMEILOR CALM FACE POSIBILĂ ÎNTÂLNIREA INIMILOR ȘI A IDEILOR”

Rețeaua Femeilor CALM și Liga Femeilor Primare a Comunelor din România au o relație de cooperare încă din anul 2012. Nadejda Darie a fost timp de 22 de ani alături de colegile sale în calitate de primară a satului Zberoaia, Nisporeni și de 14 ani este secretară coordonatoare a Rețelei Femeilor Primare din cadrul CALM.

Datorită acestei relații de prietenie dintre liderele locale a fost posibilă recenta vizită de studiu a unei delegații de alese locale din R. Moldova la Constanța, România. Despre aceasta, dar și despre alte experiențe memorabile trăite de primarele noastre este editorialul semnat de Nadejda Darie.

[Vezi mai mult >>>](#)

UTILIZAREA EFICIENTĂ A INSTRUMENTELOR PARTICIPATIVE – SOLUȚIA PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A LOCALITĂȚILOR

40 de participanți și participante din 22 de primării au deprins tehnici de planificare strategică în cadrul atelierului „*Instrumente participative – parte esențială a guvernării locale: aspecte practice*”.

Obiectivul evenimentului a fost dezvoltarea capacităților reprezentanților și reprezentantelor autorităților publice locale în utilizarea eficientă a instrumentelor participative pentru a îmbunătăți transparența, responsabilitatea și implicarea cetățenilor și cetățenelor în procesul decizional.

[Vezi mai mult >>>](#)

DEMOCRAȚIA PARTICIPATIVĂ – UNUL DIN PRINCIPIILE DE BAZĂ PENTRU BUNA FUNCȚIONARE A APL

Comunicarea eficientă dintre administrația publică locală și cetățeni, atragerea de investiții, cooperarea intercomunitară, implicarea cetățenilor în soluționarea treburilor comunităților, deschiderea micilor afaceri cu susținerea APL – toate aceste instrumente contribuie la consolidarea democrației locale, incluzive și la dezvoltarea localităților noastre. În cadrul emisiunii „La Înălțime cu CALM” aflăm mai multe despre practicile utilizate de autoritățile publice locale pentru a implica cetățenii în procesele decizionale, soluțiile pe care le aplică pentru a produce schimbările necesare în comunități. Protagonistii ediției sunt: primarul satului Colibași, Cahul, vicepreședinte al CALM, Ion Dolganiuc; primara satului Cobîlea, Șoldănești, Angela Ababii; primara comunei Obreja Veche, Fălești, Zinaida Mocanu; primara comunei Mândrești, Telenești, Oxana Guzun; primara satului Tudora, Ștefan Vodă, Veronica Mocan și expertul CALM Octavii Ivanov.

Emisiunea este realizată de Ana Moraru și [poate fi accesată aici >>>](#)

**DAN PERCIUN DESPRE NOUA FORMULĂ DE FINANȚARE A GRĂDINIȚELOR:
„NICIO INSTITUȚIE PREȘCOLARĂ NU VA FI ÎNCHISĂ ȘI NICIUNA NU VA AVEA
MAI PUȚINE RESURSE”**

Inițiativa Ministerului Educației și Cercetării de a implementa o nouă formulă de finanțare a instituțiilor preșcolare de învățământ a fost prezentată CALM/APL la 14 iulie.

Potrivit Ministrului Dan Perciun, eforturile de a elabora o formulă de finanțare pentru grădinițe datează din anul 2014. „Noi am inițiat acest proces doi ani în urmă, pornind de la realitatea că avem grădinițe cu același număr de copii, dar cu finanțare foarte diferită. Sunt grădinițe care își permit în fiecare an să facă investiții de 2 milioane de lei din bugetul propriu și sunt grădinițe unde nu există suficiente resurse măcar pentru necesitățile de bază, deși parametrii acestor instituții sunt similari, inclusiv numărul de copii este identic. Pornind de la această inechitate, ne-am dorit să găsim o formulă care să susțină, în special, grădinițele cu bugete mici”, a explicat Ministrul.

[Vezi mai mult >>>](#)

APL-URILE ACCELEREAZĂ PLANIFICAREA STRATEGICĂ INCLUZIVĂ ȘI EFICIENTĂ

Al cincilea atelier de planificare strategică în cadrul inițiativei comune „*Leadership feminin pentru o guvernare sensibilă la gen*”, finanțat de Uniunea Europeană și Elveția, a reunit reprezentanții și reprezentantele ai/ale celor 22 de localități rurale și urbane care își propun să devină mai incluzive.

Scopul evenimentului „*Planificarea strategică – cheia guvernării locale eficiente prin prisma egalității de gen*” a fost de a spori capacitățile autorităților publice locale în elaborarea și implementarea planurilor strategice eficiente și incluzive, care integrează principiile egalității de gen în toate etapele procesului decizional, contribuind la o guvernare locală participativă și echitabilă.

[Vezi mai mult >>>](#)

ROLUL APL ÎN AVANSAREA INTEGRĂRII EUROPENE A R. MOLDOVA ESTE INCONTESTABIL

Primari din toate regiunile R. Moldova s-au întrunit la 16 iulie în cadrul sesiunii informative „Europa acasă: rolul autorităților locale în avansarea integrării europene”. Evenimentul a fost organizat de către Asociația Suedeză a Autorităților și Regiunilor Locale (SALAR) Internațional în cadrul proiectului PACE Local: Administrație Publică Locală și Implicare Cetățenească, în colaborare cu Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM); Delegația Uniunii Europene în Moldova și Biroul de Integrare Europeană.

Obiectivele proiectului PACE Local sunt promovarea democrației, sporirea responsabilității, transparenței și sprijinirea alinierii practicilor de guvernare locală la legislația și standardele Uniunii Europene.

[Vezi mai mult >>>](#)

DEZVOLTAREA UNUI SISTEM DURABIL DE GESTIONARE A DEȘEURILOR – OBIECTIV AL R. MOLDOVA ÎN PROCESUL DE INTEGRARE EUROPEANĂ!

La 15 iulie 2025, la invitația Ministerului Mediului, reprezentantul CALM, expertul Igor Cristal, a participat la ședința de informare în contextul desfășurării Screeningului Bilateral în procedura de aderare la UE pe Capitolul 27: „Mediu și Schimbări Climatice” în perioada 30 iunie – 4 iulie 2025, la Bruxelles.

Ministerul Mediului a informat participanții despre prioritățile stabilite pe domeniul de gestionare a deșeurilor, angajamentele asumate de Republica Moldova pe acest capitol, perioadele de tranziție pentru implementarea prevederilor actelor Uniunii Europene.

[Vezi mai mult >>>](#)

PRIMARII DESPRE DEZVOLTAREA LOCALITĂȚILOR, IMPORTANȚA FINANȚĂRILOR EUROPENE, SCĂDEREA NUMĂRULUI POPULAȚIEI ȘI REFORMELE INIȚIATE DE AUTORITĂȚI

Acum un an, Uniunea Europeană a deschis negocierile de aderare cu R. Moldova, iar Parlamentul European a dat undă verde Planului de creștere pentru statul nostru în valoare de 1.9 miliarde de euro. Cum a fost perioada de până la preaderare pentru autoritățile publice locale, cum stăm astăzi la capitolul dezvoltare în teritoriu, care au fost lecțiile învățate și ce i-a ajutat pe primari să-și dezvolte localitățile aflăm în cadrul emisiunii „La Înălțime cu CALM”. Protagonistii ediției sunt primara orașului Drochia, vicepreședintă a CALM, Nina Cereteu; primarul orașului Cantemir, Roman Ciubaciuc; primara satului Vadul lui Isac, Cahul, Alexandra Piscunov; primara comunei Ruseștii Noi, Ialoveni, Valentina Meșină; primara satului Tigheci, Leova, Angela Crețu și primarul satului Ingnăței, Rezina, Iurie Talpă.

Emisiunea este realizată de Ana Moraru și [poate fi accesată aici >>>](#)

ASIGURAREA EGALITĂȚII DE GEN GENEREAZĂ O COMUNITATE DEZVOLTATĂ ȘI O ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ LOCALĂ EFICIENTĂ

Cea de-a șasea instruire organizată în cadrul angajamentului CALM și UN Women Moldova de a promova implicarea femeilor în procesele decizionale și coeziunea socială la nivel local a avut ca tematică eficiența energetică și schimbările climatice.

Peste 40 de reprezentanți și reprezentante APL din cel 22 de localități beneficiare și-au consolidat capacitățile de a integra perspectiva de gen în planificarea și implementarea măsurilor locale de eficiență energetică și adaptarea la schimbările climatice, în vederea sprijinirii tranziției energetice echitabile.

La atelierul de planificare strategică din 18 iulie au participat reprezentanți și reprezentante ai/ale finanțatorilor inițiativei „Leadership feminin pentru o guvernare sensibilă la gen”: Uniunea Europeană și Biroul de Cooperare al Elveției.

[Vezi mai mult >>>](#)

SESIUNILE EUROPA ACASĂ CONTINUĂ, IAR PRIMARIII SE ARATĂ CURIOSI ȘI DESCHIȘI SĂ DESCOPERE CUM POT ADUCE EUROPA MAI APROAPE DE COMUNITĂȚILE LOR.

La data de 29 iulie 2025, la Chișinău, reprezentanții PACE Local au discutat cu primarii din raioanele Călărași, Strășeni, Criuleni și Dubăsari despre provocările cu care se confruntă localitățile și despre modul în care standardele europene pot deveni soluții concrete pentru oameni: servicii publice mai bune, proiecte de dezvoltare și administrații mai eficiente.

Evenimentul a fost organizat de PACE Local, cu sprijinul Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM), al Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova și al Biroului pentru Integrare Europeană.

Prin aceste inițiative, se consolidează dialogul dintre autoritățile locale și partenerii europeni, astfel încât drumul Republicii Moldova către UE să genereze rezultate vizibile în fiecare comunitate.

PRIMARII DIN R. MOLDOVA LA ÎNTOARCEREA DIN ROMÂNIA: „CU FONDURI EUROPENE VOM PUTEA DEZVOLTA ȘI LOCALITĂȚILE NOASTRE RURALE”

O delegație a Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM), formată din 20 de primari, a participat la Forumul Economic Regional Moldova 2025. Evenimentul s-a desfășurat la Vatra Dornei, România, în perioada 9-12 iulie și a reunit lideri ai administrației publice, mediului de afaceri și reprezentanți ai organizațiilor internaționale din România, R. Moldova și Ucraina.

Administrație publică, dezvoltare durabilă, economie, energie, finanțări europene, comerț exterior, sănătate, cultură și turism, agricultură și economie montană – sunt doar câteva dintre tematicile abordate în cadrul evenimentului.

[Vezi mai mult >>>](#)

ROMÂNIA – O CĂLĂUZĂ DE NĂDEJDE ÎN DRUMUL NOSTRU EUROPEAN

La invitația Centrului de Analiză și Planificare a Dezvoltării Regionale (CAPDR), o delegație a CALM a participat recent la Forumul Economic Regional Moldova – eveniment organizat la Vatra Dornei, România. Tot zilele trecute a fost semnat un acord de parteneriat între orașele Sângerei, R. Moldova și Seini, Maramureș, România. Nu se cunoaște numărul exact al localităților înfrățite din cele două state pentru că acest proces este unul continuu. Totuși, doar în Anul Centenar 2018 circa 400 de localități din R. Moldova s-au înfrățit cu un număr similar de localități din România. Despre cooperarea dintre aleșii locali din cele două state, despre ce am avea de învățat de la colegii de peste Prut, mai ales în contextul procesului de aderare a R. Moldova la UE, este emisiunea „La Înălțime cu CALM”. Protagonistii ediției sunt președintele Centrului de Analiză și Planificare a Dezvoltării Regionale, Ion Ștefanovici; primarul orașului Sîngerei, Arcadie Covaliov, primara comunei Vinogradovca, Taraclia, vicepreședintă a CALM, Tatiana Țurcan; primara satului Mateuți, Rezina, Angela Ursachi; primara satului Ecaterinovca, Cimișlia, Svetlana Ciobanu și primarul comunei Boghenii Noi, Ungheni, Veaceslav Cernei.

Emisiunea este realizată de Ana Moraru și [poate fi accesată aici >>>](#)

PRIMARII DIN NORD, FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU INTEGRAREA EUROPEANĂ

Pe 1 august 2025, în orașul Soroca, a avut loc o sesiune informativă dedicată autorităților publice locale din raioanele Soroca, Drochia și Dondușeni, cu tema „Europa acasă: Rolul autorităților locale în avansarea integrării europene”. Evenimentul a reunit primari, reprezentanți ai instituțiilor europene, ai administrației publice locale și experți în politici de dezvoltare.

Pe parcursul sesiunilor, participanții au aflat detalii relevante despre:

- proiectul PACE Local și impactul acestuia asupra administrației publice locale;
- principiile de funcționare ale Uniunii Europene și procesul de integrare;
- stadiul actual al integrării Republicii Moldova în UE;
- oportunitățile de finanțare disponibile din fonduri europene și mecanismele de aplicare pentru proiecte locale.

Atmosfera a fost una deschisă și constructivă, participanții fiind activi în discuții și interesați de aplicarea celor prezentate în comunitățile lor. Evenimentul a oferit un cadru propice pentru schimb de bune practici și consolidarea colaborării între autoritățile locale și partenerii europeni.

SE LIMPEZESC APELE ÎN DOMENIUL GESTIONĂRII BAZINELOR ACVATICE. ÎN COMUNITĂȚILE LOCALE VOR AJUNGE MAI MULTE RESURSE FINANCIARE – INIȚIATIVELE CALM AU FOST SUSȚINUTE DE GUVERN

„Încă 88 de proiecte depuse de către Autoritățile Publice Locale în cadrul Programului Europa este aproape” vor fi finanțate în acest an.

„Alături de cele 132 proiecte selectate pentru finanțare în anul 2025, Guvernul a identificat resursele financiare necesare pentru a începe în acest an finanțarea a încă 88 de proiecte ce vizează reparația de drumuri locale sau alte elemente de infrastructură din satele și orașele noastre”, a declarat viceprim-ministrul, ministrul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Vladimir Bolea.

[Vezi mai mult >>>](#)

UNIUNEA EUROPEANĂ LA FIRUL IERBII: PERSPECTIVA PRIMARILOR ASUPRA ADERĂRII

Ce înseamnă Uniunea Europeană pentru primarii din Republica Moldova? Care este rolul autorităților locale în promovarea procesului de integrare europeană? În ce măsură sprijinul financiar oferit de UE contribuie la dezvoltarea comunităților locale și cât de mult sunt așteptate fondurile de preaderare? Discutăm aceste teme esențiale alături de primari din regiunea centrală a Republicii Moldova, în cadrul emisiunii „La Înălțime cu CALM”. Protagonistii ediției sunt: primara satului Zubrești, Strășeni, Maria Manoli; primarul orașului Criuleni, Mihail Sclifos; primarul orașului Călărași, Victor Ambroci; primarul satului Onicțani, Criuleni, Igor Dodon; primara comunei Răciula, Călărași, Maria David și primarul comunei Pânășești, Strășeni, Valeriu Bujoreanu.

Emisiunea este realizată de Ana Moraru și [poate fi accesată aici >>>](#)

RECORD// 579 DE PROIECTE PENTRU DRUMURI LOCALE VOR FI FINANȚATE PRIN PROGRAMUL „EUROPA ESTE APROAPE”

Un număr record de 579 de proiecte pentru construcția și reabilitarea drumurilor locale au fost depuse și declarate eligibile în cadrul Programului multianual „Europa este aproape”, destinat dezvoltării infrastructurii rutiere la nivel local. Valoarea totală a proiectelor depășește 2,6 miliarde de lei, transmite MOLDPRES.

Potrivit autorităților, toate proiectele înregistrate vor beneficia de finanțare, urmând să fie implementate în două etape, pe parcursul anilor 2025–2026.

Pentru prima ediție din anul 2025 au fost selectate 132 de proiecte, cu o valoare totală de 568 milioane de lei. Acestea vor fi demarate în perioada imediat următoare, contribuind la modernizarea rețelei de drumuri din localitățile rurale și urbane din întreaga țară.

Guvernul Republicii Moldova își propune, prin acest program, să contribuie la creșterea calității vieții populației și să creeze condiții mai bune pentru dezvoltarea economică locală.

[Vezi mai mult >>>](#)

CALM ȘI MINISTERUL FINANTELOR ÎN CĂUTAREA SOLUȚIILOR URGENTE ȘI DURABILE PENTRU COFINANȚAREA PROIECTELOR EXTERNE

La data de 7 august 2025, Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a avut o întrevedere cu ministra Finanțelor, Victoria Belous, și alți reprezentanți ai ministerului, pentru a discuta provocările legate de cofinanțarea proiectelor cu asistență externă și identificarea unor soluții sustenabile care să sprijine dezvoltarea locală.

În contextul în care primăriile din Republica Moldova câștigă tot mai frecvent proiecte internaționale – precum cele obținute recent de comuna Cubolta din raionul Sângerei, în valoare de 1,5 milioane euro – contribuția proprie de 10–20% impusă de regulamentele de finanțare devine o barieră majoră, din cauza resurselor limitate în bugetele locale.

[Vezi mai mult >>>](#)

CALM A PARTICIPAT LA ȘEDINȚA CONSILIULUI PROIECTULUI DE ÎNREGISTRARE ȘI EVALUARE FUNCİARĂ

CALM a participat la ședința Consiliului Proiectului de Înregistrare și Evaluare Funciară (PÎEF), care a avut loc la 4 august 2024 în sediul Guvernului Republicii Moldova. Ședința a fost prezidată de către Ana Calinici, secretară de stat a Guvernului. CALM a fost reprezentat de către Viorel Furdui, director executiv, Marcel Bobeica, primar de Gangura, Ialoveni, vicepreședinte al CALM, precum și de Igor Cristal, expert juridic specializat în infrastructura locală și patrimoniu.

Activitățile PÎEF planificate urmăresc atingerea obiectivului general de a îmbunătăți calitatea și transparența sistemului de administrare funciară și a sistemului de evaluare a bunurilor imobile în Republica Moldova.

[Vezi mai mult >>>](#)

INTERVIU CU VIOREL FURDUI, DIRECTOR EXECUTIV AL CALM: „AMALGAMAREA VOLUNTARĂ POATE FI UNA DIN OPȚIUNI, ÎNSĂ NICIDECUM O SOLUȚIE UNICĂ ȘI CEA MAI BUNĂ!”

Moldova 1: La aproape doi ani de la demararea procesului de amalgamare voluntară, primele localități urmează să-și aleagă primarii în cadrul alegerilor locale din luna noiembrie. Alte 45 de localități se află în diferite etape ale acestui proces. Cât de viabil este acest exercițiu în condițiile actuale ale Republicii Moldova?

VioREL FURDUI: Ne bucurăm sincer pentru localitățile care au decis să se unească: orașul Leova împreună cu câteva localități învecinate, precum și comuna Călinești din raionul Fălești. După un proces anevoios și de durată, vor fi organizate alegeri locale, în urma cărora mai multe primării vor fi comasate într-una singură, cea principală.

Considerăm că această metodă este necesară și benefică pentru Republica Moldova, însă nu trebuie să excludă alte soluții pentru combaterea fragmentării administrativ-teritoriale și pentru consolidarea capacităților autorităților locale. Amalgamarea voluntară trebuie să rămână un instrument viabil, dar nu unic.

[Interviul poate fi vizionat aici >>>](#)

GUVERNUL SPRIJINĂ AUTORITĂȚILE PUBLICE ȘI ACOPERĂ CHELTUIELILE SUPLIMENTARE GENERATE DE CREȘTEREA PREȚURILOR LA ENERGIA ELECTRICĂ

Sursa foto:gov.md

Guvernul va acoperi cheltuielile suplimentare generate de creșterea prețurilor la energia electrică pentru autoritățile publice locale și centrale. În acest sens, Guvernul a aprobat hotărârea privind repartizarea unor alocații aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2025.

În total, 83,7 milioane de lei vor fi direcționate către autoritățile publice. Din această sumă, 56,9 milioane de lei vor fi alocate autorităților locale, sub formă de transferuri cu destinație specială, iar 26,8 milioane de lei vor reveni autorităților publice centrale.

Cea mai mare parte a resurselor este destinată instituțiilor de învățământ general, fiind prevăzute inclusiv alocații pentru școlile sportive.

[Vezi mai mult >>>](#)

„REUNIUNE LA CHIȘINĂU: PRIMARIII DIN IALOVENI, ANENII NOI ȘI MUNICIPIUL CHIȘINĂU, ÎMPREUNĂ ÎN CADRUL PROGRAMULUI «EUROPA ACASĂ»”

La data de 8 august, la Chișinău a avut loc o ședință importantă în cadrul programului „Europa acasă”, ce a reunit primarii din municipiul Chișinău, raionul Ialoveni și raionul Anenii Noi. Evenimentul, organizat de PACE Local în parteneriat cu Congresul Autorităților Locale din Moldova, cu sprijinul Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova și al Biroului pentru Integrare Europeană, a constituit o platformă esențială de dialog și schimb de bune practici între administrațiile locale.

Această inițiativă demonstrează că viitorul european al Republicii Moldova se construiește în mod activ de la nivel local, prin implicarea directă a fiecărei primării și a fiecărei comunități, punând în valoare cooperarea și parteneriatul pentru dezvoltare durabilă și integrare europeană.

„SATELE MOLDOVEI ÎNTRE PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI: CE SPUN ALEȘII LOCALI”

În cadrul emisiunii „La Înălțime cu CALM”, lideri locali și reprezentanți ai Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) discută despre provocările și oportunitățile dezvoltării comunităților rurale. Invitații acestei ediții sunt Viorel Furdui (director executiv CALM), Leonid Boaghi (primar Sireți, Strășeni, vicepreședinte al CALM), Alina Pascaru (primara comunei Bănești, Telenești), Ina Codreanu (primara satului Andrușul de Sus, Cahul), Dumitru Stoica (primarul satului Țîntăreni, Telenești), Valeriu Lazarenco (primarul satului Leușeni, Telenești) și Victor Macrii (primarul comunei Saharna Nouă, Rezina).

Emisiunea este realizată de Ana Moraru și [poate fi accesată aici >>>](#)

PROCEDURI SIMPLIFICATE DE OBȚINERE A CERTIFICATULUI DE URBANISM PENTRU PROIECTARE ÎN DOMENIUL INFRASTRUCTURII

Procedura de obținere a certificatului de urbanism pentru proiectarea reparației drumurilor și a rețelelor ingineresti va fi simplificată. Guvernul a aprobat o serie de modificări care ajustează cadrul normativ în domeniul urbanismului și construcțiilor.

Astfel, procesul va fi mai accesibil pentru extinderea rețelelor de apă, canalizare, energie electrică și comunicații electronice pe infrastructura existentă, precum și pentru conectarea noilor gospodării sau pentru lucrări de reconstrucție a drumurilor, în special în localitățile cu o populație mai mică de 3000 de locuitori.

De asemenea, specialiștii în construcții cu studii tehnice medii, care au fost anterior atestați, vor putea fi atestați în continuare pentru a activa în domeniu.

[Vezi mai mult >>>](#)

DOUĂ PROIECTE MAJORE DE DEZVOLTARE URBANĂ, ÎN VALOARE DE 31,68 MILIOANE DE LEI, VOR MODERNIZA MUNICIPIUL BĂLȚI

CONTRACTE DE FINANȚARE ÎN VALOARE DE 31,68 MIL. LEI

La Bălți va fi amenajată o piață agroalimentară modernă și va fi reparat capital acoperișul Teatrului Național „Vasile Alecsandri”

Primul proiect – „Susținerea micilor producători agricoli din regiune prin sporirea accesului la piața agroalimentară din municipiul Bălți” – vizează amenajarea pieței agroalimentare pe o suprafață de 1,6 hectare. Aceasta va include 6 spații acoperite pentru comercializare, alei asfaltate pe 7.279 mp și 2.823 mp de spații verzi.

Cel de-al doilea proiect – „Salvgardarea monumentului arhitectural de importanță națională Teatrul Național de Stat «Vasile Alecsandri» din municipiul Bălți” – prevede reparația capitală a acoperișului clădirii, cu o suprafață de 4.171 mp.

[Vezi mai mult >>>](#)

„PRIMARII DIN NORDUL ȚĂRII EXPLOREAZĂ OPORTUNITĂȚILE INTEGRĂRII EUROPENE”

Reprezentanții **Congresului Autorităților Locale din Moldova** și **SALAR International** s-au aflat la Bălți, unde au avut loc discuții cu primarii din raioanele Sîngerei, Drochia, Glodeni și din municipiul Bălți. Tema centrală a întâlnirii a fost identificarea și valorificarea oportunităților pe care procesul de integrare europeană le oferă comunităților locale.

Integrarea europeană nu înseamnă doar armonizarea legislației și alinierea la standarde, ci și atragerea de investiții, stimularea dezvoltării durabile și crearea condițiilor care să îi motiveze pe tineri să rămână și să contribuie activ la viața comunității.

Primarii participanți și-au exprimat interesul de a folosi pe deplin aceste oportunități, cu scopul de a moderniza localitățile și de a asigura un viitor prosper pentru locuitori.

TREI LOCALITĂȚI DIN R. MOLDOVA PRIMESC FONDURI EUROPENE PENTRU DEZVOLTARE ECONOMICĂ ȘI REZILIENȚĂ

Orașul Leova, comuna Copceac din raionul Ștefan Vodă și comuna Sireți din raionul Strășeni vor beneficia de finanțare din partea Uniunii Europene în valoare totală de până la 123 000 de euro fiecare. Fondurile sunt alocate pentru proiecte de dezvoltare economică locală și creșterea rezilienței, transmite IPN.

Potrivit PNUD Moldova, pe parcursul unui an, cele trei localități vor beneficia de consiliere specializată pentru a elabora și implementa portofolii de proiecte axate pe reziliența economică și tranziția verde.

În prima etapă, fiecare localitate va primi câte 17 500 euro pentru elaborarea portofoliilor de proiecte. Ulterior, în funcție de prioritățile stabilite, localitățile pot accesa finanțări suplimentare de până la 105 500 euro pentru implementarea proiectelor propuse.

[Vezi mai mult >>>](#)

GRANTURI DE PÂNĂ LA 500 MII DE DOLARI PENTRU INVESTIȚII ÎN INFRASTRUCTURA DE IRIGARE ÎN ȘASE LOCALITĂȚI

În șase localități din Republica Moldova vor fi construite sau reabilite sisteme de irigare și lacuri de acumulare. Fiecare proiect beneficiază de granturi de până la 500 de mii de dolari prin intermediul Programelor IFAD, informează MOLDPRES.

Investițiile vor fi făcute în orașul Nisporeni și localitățile Plop din Dondușeni, Florițoaia Veche din Ungheni, Lencăuți, Ocnîța, Roșu, Cahul și Solonceni din raionul Rezina. Acordarea finanțării pentru cele șase proiecte a fost aprobată de Unitatea Consolidată de Implementare a Proiectelor IFAD.

[Vezi mai mult >>>](#)

**ÎN PARTENERIAT CU CALM, PACE LOCAL FACILITEAZĂ INTEGRAREA EUROPEANĂ
LA NIVEL LOCAL**

EUROPA ACASĂ:

**Rolul autorităților
locale în avansarea
integrării europene**

✓ **12 august**
Ungheni

✓ **14 august**
Hîncești

Pe 12 și 14 august, Proiectul moldo-suedez PACE Local, în parteneriat cu Congresul Autorităților Locale din Moldova, a avut discuții productive cu primarii din raioanele Ungheni, Nisporeni, Hîncești, Leova și Cimișlia.

Am abordat noi oportunități oferite de avansarea procesului de integrare europeană, modalități de consolidare a capacităților autorităților locale, digitalizarea serviciilor publice și facilitarea accesului primăriilor la informații și servicii care le simplifică activitatea.

Întâlnirile au oferit și un cadru pentru schimb de experiență între primării, identificarea provocărilor și găsirea soluțiilor potrivite.

15 ANI

DE UNITATE ȘI SOLIDARITATE

Pentru o descentralizare și
autonomie locală reală,
colectivități locale dezvoltate și o
Moldova Europeană!

Pentru informații și consultanță vă puteți adresa la nr.Tel. 22-35-09,
fax 22-35-29, info@calm.md, str. Columna 106A, Chisinau,
Republica Moldova (secretariat)

www.calm.md